

[Christmas Møller.]

slesvig. Det kan man ikke andet end nære afgørende Frygt for vil ske igennem det Lovforslag, som Flertallet altsaa nu vil gennemføre. Jeg nægter ikke, at det høje Folketings Flertal har overvældende Tilslutning hos Befolkningen i Nordslesvig. Hvis der er Tale om noget Skred, som det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen talte om, saa tror jeg dog snarere, at Skredet er ved at komme i den offentlige Mening i Nordslesvig. De 40's Henvendelse og ogsaa andre Tegn tyder derpaa, men Mands Vilje er Mands Himmerig, og man vil altsaa nu følge denne Stemning. Jeg synes, det havde været meget bedre for hele Udviklingen baade Nord og Syd for Grænsen, en meget større Handling, om den danske Rigsdag havde vist, at den uanset Stemninger vilde gennemføre en Ordning, som stillede alle danske Statsborgere lige.

Nørlund: I den Debat, der baade her og i Offentligheden er foregaaet med Hensyn til Skolespørgsmaalet i Sønderjylland, er der mere og mere kommet principielle Synspunkter frem, og det er for saa vidt ikke unaturligt, som Baggrunden for den Ændring i Lovgivningen, der er ved at blive foretaget, skyldes dybtgaaende folkelige Forskydninger i selve Landsdelen.

I denne offentlige Debat er det blevet sagt, at der ikke var nogen Forudsætninger for 1920-Lovgivningen. Det kan jeg ikke anerkende. Der var Forudsætninger for den, maaske ikke saa meget i dens grundlæggende Princip som i den særlige Udformning, man valgte at give disse Principper, en Udformning, der gav det tyske Mindretal Særrettigheder og særlige Fordele frem for et hvilket som helst andet Mindretal her i Landet. Den Forudsætning, som først og fremmest laa til Grund for 1920-Lovgivningen, var — og det laa i selve Sagens Natur — Loyalitet fra Mindretallets Side. Det var meget naturligt, at man fra dansk Side forudsatte denne Loyalitet, det byggede jo paa den meget vidtgaende danske Loyalitet under Tyskervældet, som var en Bestanddel af H. P. Hanssens langsigtede Politik. Saa længe Hjemmetyskerne stort set viste denne Loyalitet, fungerede 1920-Ordnungen ogsaa efter Hensigten. Men det, der saa skete, var, at da Nazismen kom, forsvandt Loyaliteten; det, der skete, var, som en af de tyske Skribenter, Asmus von der Heide, skrev i „Nordschleswigsche Zeitung“ saa sent som den 12. April 1945, at Mindretallet „forskrev sig til Adolf Hitler“. Illoyaliteten voksede, og under Besættelsen var

det jo faktisk saadan, at Mindretallet var en 5. Kolonne.

Det er efter alle disse meget bitre Oplevelser, meget bitre Erfaringer, at der er sket en Ændring i Indstillingen i den sønderjyske Befolkning. Jeg synes ikke, man har Ret til at tale om Stemning, naar det drejer sig om en Udvikling gennem 10 eller flere Aar. Man maa dog erindre sig, hvad der skete hele denne Periode igennem.

Det begyndte med, at Dr. Sievers kort efter Nazismens Magtovertagelse i 1933 holdt en Tale i Rendsborg ved et Møde, hvor bl. a. nordslesvigske Udsendinge var til Stede. Dér sagde han — hvis jeg med Formandens Tilladelse maa citere:

„Før har De staaet afvisende over for os Nationalsocialister, men rækker De os nu Haanden, vil vi trykke den saa fast, at intet mere kan skille os.“

Og Mindretallet rakte Nazismen Haanden, og det har stadig ondt ved at slippe denne Haand. Man kan nævne Eksempel efter Eksempel gennem Aarene paa, hvordan Mindretallets Talsmænd gav Udtryk for den mest forrygende Illoyalitet over for Danmark. Man snakkede om, at man vilde bede Føreren om Hjælp. Man dannede under Krigen „Schleswigsche Kameradschaften“ under Parolen: „Volk ans Gewehr“. Man sagde som f. Eks. Overløjtnant Larsen i 1942: „Naar Tyskheden kalder, har ingen Betænkeligheder. Gyldighed“. Man optraadte som Zeitfreiwillige, og man haanede den danske Modstandsbevægelse, som man betegnede som „den engelske Syge“, med en Raahed, saa det vender sig i en. Man bør maaske ved denne Lejlighed erindre om Wilhelm Deichgräbers Ord. Han sagde:

„Til det nye Europa hører ogsaa et nyt Danmark, og vi tvivler ikke om, at det vil lykkes for det som for mange andre Lande at blive Herrer over den engelske Syge. De smaa Midler herimod har sikkert allerede gjort sig bemærket. I særlig alvorlige Tilfælde skal hensigtsmæssigt indrettede Kursteder have vist sig helsebringende.“

Det var Koncentrationslejrene, han omtalte paa den Maade. Og for at erindre om et Eksempel fra Tiden efter Befrielsen, kan man nævne Dr. Reuter, Graasten, der for nylig udtalte:

„Havde jeg vidst, at min Nabo var Leder af Modstandsbevægelsen, havde jeg naturligvis meldt ham til de tyske Myndigheder.“

Det er for øvrigt denne samme Dr. Reuter, som er Medlem af Ledelsen af den tyske Skoleforening dernede, og som ogsaa havde Foretræde for Udvalget i Aabenraa.